

MITROPOLITUL VLADIMIR REPTA (1841-1926)

Drd. pr. Constantin CENUȘĂ

Facultatea de Istorie, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava

Abstract

Vladimir Repta is the last metropolitan bishop of Bukovina during the domination of the Austrian Empire. After finishing his university studies inside the country and abroad, he became a professor at the Faculty of Theology from Cernauti, then a dean and a rector. After he took the monastic vows he ascended the hierarchy being firstly a vicar-general then a bishop of Radauti, archbishop of Cernauti and metropolitan bishop of Bukovina and Dalmatia. As a metropolitan bishop he was concerned with the welfare of the clergy. Thus he built rectories and he repaired numerous churches and monasteries. The metropolitan bishop Vladimir Repta was a supporter of the Union. He was elected a senator and as a senior he was appointed the first chairman of the Senate, being strongly recommended by his exquisite skills. Two years before he departed from this life he had retired from the metropolitan bishop's duties. He was buried in the Bukovinean Bishops' Chapel.

Keywords: Vladimir Repta, bishop, Metropolitan of Bukovina, History of Church

În galeria marilor ierarhi pe care Mitropolia Bucovinei i-a avut, Vladimir Repta ocupă un loc aparte, atât prin întreaga sa activitate pastoral-misionară, cât și prin cea culturală și politică.

Născut în ziua de Crăciun a anului 1841, în satul Bănila pe Ceremuș¹, din familie de răzeși, Mihail și Paraschiva, a primit la botez, în Sniatyn (Galiția), numele Vasile. După ce a urmat cursurile școlii elementare în satul natal, a studiat la liceul de stat din Cernăuți, pe care îl absolvă în 1864.

¹ Bănila pe Ceremuș este un sat cunoscut și sub denumirea de Bănila Rusească, un sat din zona Vijnița – Cernăuți. Este situat, așa cum arată și numele, pe malul râului Ceremuș, la o distanță de 58 km de Vijnița. Satul este atestat documentar încă din vremea lui Alexandru Lăpușneanu, care întărea nepoților lui Danco Banilovschi, Fedco și Marușca, copiii Magdei Banilovschi, câte o jumătate din satele Bănila pe Ceremuș, Lucavăț și Igești.

Fire meditativă și cu înclinații vădite spre lumea sacerdotală, Vasile Repta intră la Seminarul Teologic din Cernăuți, fiind caracterizat mai târziu ca un devotat, sincer și *diligent alumni*. La finalul studiilor ajunge „prefect seminarial”, apoi profesor suplinitor la liceul din Cernăuți. După puțină vreme primește o bursă de studii din partea Fondului Bisericesc, aceasta permițându-i să-și continue studiile la Viena, Bonn, München și Zürich, unde urmează cursuri de Teologie și Psihologie, câștigându-și astfel acel larg orizont oferit de prestigioasele centre universitare europene.

Întors în țară, este numit pe 9 septembrie 1873, în urma concursului, profesor titular la Catedra de Testamentul Nou a Institutului Teologic din Cernăuți. După transformarea Institutului Teologic în Facultate de Teologie, Vasile Repta rămâne titular la aceeași catedră. Unul dintre foștii săi discipoli, profesorul Vasile Găină², aprecia în mod aparte blândețea caracterului, înțelepciunea și profunzimea cuvintelor pe care le rostea, tactul cel fin și dibăcia pedagogică³.

Între 1875 și 1895 a îndeplinit și funcția de inspector al învățământului primar în Cernăuți, perioadă în care a avut prilejul să-și îmbogățească experiența profesională, mai ales cu privire la studiul Religiei. În acest context, în 1888, publică lucrarea *Psibologia în însemnătatea ei pentru deșteptarea, cultivarea și înaintarea vieții religioase*⁴.

Tradiția academică cernăuțeană impunea ca la deschiderea anului universitar rectorul să țină un discurs. Vasile Repta, în această calitate, a ținut discursul intitulat „Datinile, ceremoniile și deprinderile religioase, în însemnătatea lor pentru dezvoltarea culturii”⁵.

² Vasile Găină, născut în 1868 în Măzănăiești, jud. Suceava, a făcut studii teologice la Cernăuți, apoi a beneficiat de burse de studii în Bonn, Viena, Atena, Berlin. A făcut studii de doctorat în Teologie, pe care le-a absolvit în 1893, a fost profesor la Facultatea de Teologie din Cernăuți, din 1898, rector al Universității din Cernăuți. Din opera sa amintim *Theorie der Offenbarung. Ein apologetischer Versuch*, Czernowitz, 1898; *Universalitatea, ființa și originea religiunii*, Cernăuți, 1898; *Budismul și Creștinismul*, Cernăuți, 1906, precum și numeroase studii și articole în „Candela”.

³ Vasile Găină, *Archiepiscopul și mitropolitul Dr. Vladimir de Repta*, în „Candela”, 1907, p. 423.

⁴ *Psibologia și însemnătatea ei pentru deșteptarea, cultivarea și înaintarea vieții religioase*, în „Candela”, 1888, pp. 1-53. Lucrarea a apărut și în limba germană: *Psychologie in ihrer Bedeutung für die Wirkung, Pflege und Forderung des religiösen Lebes*, Czernowitz, 1889.

⁵ Discursul a apărut în limba germană în „Candela”, 1883, pp. 574-588.

În calitate de profesor, Vladimir Repta „a avut întotdeauna preocupări științifice de natură psihologică. Din cauza aceasta, cursurile sale, bazate pe alese cunoștințe din Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți și fundamentate și psihologeste, erau deosebit de interesante și deosebit de rodnice pentru auditori”⁶. În tot acest timp s-a ocupat de „importanța științei psihologice pentru cultivarea și mântuirea vieții religioase, o chestiune care în teologia românească, pe atunci, încă nu era atinsă, și față de care și teologii occidentali erau încă sceptici și rezervați, care însă astăzi s-a dezvoltat în Apus într-o întreagă disciplină, sub numele: Psihologia Religiei”⁷.

Activitatea sa ca inspector școlar poate fi urmărită și în conștiințioasele rapoarte redactate în limba germană și scrise într-o frumoasă caligrafie gotică – *Jabresberichte*, parte dintre ele păstrate în Arhivele din Cernăuți. În aceeași calitate de inspector școlar, Vasile Repta s-a interesat mereu de soarta învățătorilor, cerând permanent autorităților mărirea salariilor. De altfel, tot așa de interesat a fost și mai târziu, în calitate de mitropolit, de situația materială a clerului.

În anii în care a fost profesor la Facultatea de Teologie a îndeplinit și funcția de decan⁸, iar în anul universitar 1883-1884 cea de rector al Universității din Cernăuți.

Între 1889 și 1896 a îndeplinit și misiunea de vicepreședinte al *Societății pentru cultură și literatură română*, conducând chiar această societate, în lipsa președintelui.

În 1885 intră în cinul călugăresc, primind la Mănăstirea Sucevița numele Vladimir, parcurgând, pe rând, toate treptele clericale și ierarhice: ierodiacon, ieromonah, protosinghel, arhimandrit stavrofor, în 1890. Pe 16 februarie 1896, Arhimandritul Vladimir Repta este numit prin decret imperial arhimandrit consistorial și vicar general. În același an, Facultatea de Teologie din Cernăuți i-a acordat titlul de *Doctor Honoris Causa*.

Din momentul în care a intrat în administrația bisericească, a depus o muncă titanică și în același timp foarte rodnică, fără mult zgomot, pornind de la dictonul „Zgomotul nu face bine, iar binele

⁶ Romulus Căndea, *Mitropolitul Vladimir Repta*, în „Candela”, anul XXXV (1924), nr. 11-12 (noiembrie-decembrie), p. 438.

⁷ *Discursul D-lui decan N. Cotos*, în „Candela”, anul XXXVII (1926), nr. 5-7 (mai-iulie), p. 120.

⁸ În anii universitari 1878-1879, 1885-1886, 1888-1889, 1893-1894.

nu face zgomot”. Munca acestuia s-a concretizat în: reorganizarea învățământului religios, salarizarea decentă a clerului, reorganizarea epitropiilor și restaurarea bisericilor și a mănăstirilor.

Pe 30 noiembrie 1898, Vladimir Repta a fost numit de împărat episcop de Rădăuți. Pe 17 ianuarie 1899 a fost hirotonit episcop, fiind cea dintâi hirotonie de arhieru în Catedrala din Cernăuți. La această slujbă a asistat și episcopul sârb al Zarei, Nicodim Milaș⁹.

În această dregătorie ecleziastică a trebuit să dea dovadă de multă abilitate și diplomație în fața imixtiunilor în treburile bisericești a autorităților politice, sprijinite, din păcate, de Mitropolitul Arcadie Ciupercovici, considerat „cea mai plecată și mai lipsită de demnitate slugă a lor” (a autorităților austro-ungare, *n.n.*)¹⁰.

În calitate de vicar general a căutat în Consistoriu să simplifice birocratismul greoi și învechit, căutând să cunoască „din intuiție proprie” situația clerului. În acest scop a făcut dese vizite canonice, care i-au oferit prilejul să cunoască mai bine întreaga situație, morală și materială, a Bisericii.

Numit inspector diecezan pentru învățământul religios din școlile primare și secundare, Vladimir Repta și-a împlinit responsabilitatea aceasta cu conștiința unui bun creștin și cu meticulozitatea unui vechi profesor. Prin inspecțiile dese a contribuit la intensificarea și eficientizarea învățământului religios, lucru pe care l-a urmărit și ca membru în Consiliul Școlar al Țării, începând cu 1900.

Bun cunoscător al rânduielilor bisericești, al organizării vieții bisericești, Vladimir Repta a elaborat un *Statut al epitropiilor*, în baza căruia epitropii aveau să fie aleși prin vot secret de întreaga parohie, o reformă dintre cele mai potrivite, atât din punct de vedere disciplinar-canonice, cât și din punct de vedere moral, după reformele Sfântului Ierarh Andrei Șaguna. Astfel, toți creștinii erau mai legați de soarta Bisericii într-o eparhie, unde toate cheltuielile le suporta Fondul Bisericesc și unde, prin urmare, creștinul nu era așa de strâns legat și interesat de soarta Bisericii, cum era, spre exemplu, Transilvania, unde creștinii își susțineau Biserica din sărăcia lor.

După șase ani de cărmuire a Mitropoliei Bucovinei, cu grija de a nu supăra autoritățile austro-ungare, Mitropolitul Arcadie Ciupercovici a trecut la cele veșnice, pe 5 martie 1902, și a fost îngropat în cripta

⁹ Dimitrie Dan, *Cronica Episcopiei de Rădăuți, cu un apendice de documente slavone originale și ilustrațiuni*, Viena, 1912, prima ediție, pp. 128-129.

¹⁰ Emil Satco, *Enciclopedia Bucovinei*, Editura Princeps Edit, Iași, 2004, p. 236.

arhierilor Bucovinei din cimitirul Horecea¹¹. În acest context, pe 17 octombrie 1902, Vladimir Repta a fost numit, prin decret imperial, Arhiepiscop al Cernăuților și Mitropolit al Bucovinei și Dalmației.

Cu prilejul întronizării sale, el a rostit un cuvânt de învățătură, din care redăm un fragment, pentru frumusețea și curățenia mesajului transmis: „Fiindcă pot spune cu conștiința curată că nu m-am îndesat niciodată spre scaunul acesta și că n-am întins niciodată mâinile mele spre toiagul arhipăstoresc; deci fiindcă cred că Dumnezeu m-a chemat la acest post, îmi plec capul înaintea voii Sale sfinte și puternice, lepădând toată grija și toată teama; voi purta toiagul arhipăstoresc cu bărbăție și cu încredere în Dumnezeu și voi căuta a conduce corabia Bisericii spre ținta ei. Voi pune toate puterile în serviciul Bisericii. Însă departe să fie de mine socotința că prosperarea Bisericii va atârna numai de activitatea mea. Chiar dacă aș dispune de alte puteri, decât cele cu care sunt înzestrat, nu aș putea izbuti cu nimic însemnat, restrâns numai la puterile mele proprii”¹².

În momentul în care a fost instalat mitropolit al Bucovinei avea 61 de ani. Anii și experiența îi albiseră părul. Din cuvintele sale se vede modestia sinceră – întrucât *Discursul* său vibrează parcă în surdina – și resemnarea omului, care mai bucuros nu ar pune mâna pe toiagul greutăților, dacă, în conștiința lui, nu s-ar simți obligat față de Dumnezeu. Au fost ani destul de grei pentru Mitropolitul Vladimir, pentru că puterea politică aservită împărăției austro-ungare încerca să umilească Biserica, dar cu diplomație, cu blândețe și atitudini împăciuitoare norii grei au fost înlăturați.

În anii de dinaintea Primului Război Mondial guvernul austro-ungar, înarmat cu cea mai perfidă diplomație perfecționată secole de-a rândul prin tendința de a stăpâni și contopi elemente etnice atât de disparate, a crezut că a sosit momentul pentru a da asaltul decisiv împotriva ultimului bastion român din Bucovina: Biserica. Se urmărea din partea administrației politice o slăbire a românilor acolo unde erau mai tari, adică se urmărea rutenizarea conducerii bisericesti, pentru „a bate păstorul și a risipi astfel turma”¹³.

¹¹ Pr. Dumitru Valenciu, *Ierarhii Bucovinei*, Editura Mușatinii, Suceava, 2001, p. 67.

¹² Mesajul a fost publicat în „Candela”, 1902, p. 432.

¹³ Despre situația politică tensionată din acești ani, a vedea: Ion Nistor, *România și rutenii în Bucovina; studiu istoric și statistic*, București, 1915; *Idem, Istoria bisericii din Bucovina și a rostului ei național-cultural în viața românilor bucovineni*, Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl”, București, 1916.

Mitropolitul Arcadie Ciupercovici, despre care presa vremii scria ca a fost „o ciupercă otrăvitoare în istoria Bucovinei”, a lăsat urmașului său în scaunul chiriarhal o moștenire grea: rutenizarea în parte a Consistoriului urmărirea slăbirea elementului românesc, ca nu cumva să se poate ivi „urme de iredentism ce ar fi neliniștit cercurile de la Viena”¹⁴. Mitropolitul Vladimir era conștient că trebuie să-și cheltuiască toată energia, toate puterile și toată iscusința pentru a salva Biserica de lupta înverșunată împotriva a două fronturi: cel laic, al Guvernului, și cel ecleziastic, al rutenilor sprijiniți de Viena. În același timp, Mitropolitul Vladimir era conștient și de faptul că nu toți românii erau sinceri față de Biserică, față de pământul Bucovinei. Iată ce nota pe atunci istoricul bucovinean Ion Nistor: „De aceea, vina pentru înfrângerile noastre pe terenul bisericesc cade în bună parte în sarcina deputaților și politicienilor români, fără deosebire de partid, care luptă laolaltă în loc să se grupeze în jurul mitropolitului și să-și întoarcă arma contra năvălitorilor ruteni”¹⁵.

Lupta se deschise cu prilejul ocupării postului de vicar general. Rutenii și guvernul din Viena doreau un preot rutean în acest post, care să le asigure controlul în zonă, în vreme ce românii doreau un preot român. La insistențele profesorului Eusebie Popovici, cunoscut istoric al vieții bisericești din Bucovina, s-a redactat un memoriu, în care se cerea ca în acest post să fie numit Miron Călinescu. Memoriul a fost transmis la Viena. Trei ani s-a tergiversat numirea unui vicar în Bucovina. Rutenii au pornit atacuri nedemne la adresa venerabilului mitropolit. În tot acest timp, românii și-au strâns rândurile, arătându-i mitropolitului susținerea și recunoștința. Profesorul de drept bisericesc Constantin Popovici a ținut un frumos discurs în Parlamentul de la Viena, apărând Biserica din Bucovina, urmat apoi de întrunirile preoților în Bucovina anilor 1903-1905, ocazii în care arătau necesitatea urgentă a numirii unui preot român în postul de vicar general al Bucovinei.

Menținându-și propunerea, mitropolitul a reușit să obțină numirea lui Miron Călinescu¹⁶ în funcția de vicar general, pe 27 martie 1905.

¹⁴ Romulus Căndea, *op. cit.*, p. 443.

¹⁵ Ion Nistor, *Istoria Bisericii...*, p. 127.

¹⁶ Născut în 1837, în Cernăuți, Miron Călinescu a urmat cursurile gimnaziale și teologice la Cernăuți. A fost profesor de Morală la Facultatea de Teologie din Cernăuți, decan al Facultății în 1879-1880, arhimandrit din 1883, *Doctor Honoris Causa*

Locul lui în Consistoriu urma să-l ocupe un rutean. Rutenii pre-textau nemulțumiri, iar într-o adunare ținută la Coțmani au cerut înființarea unei episcopii rutene, deschizând iarăși o discuție malițioasă. Efectul a fost o adunare a peste șase mii de oameni în Cernăuți, pe 13 aprilie 1906, cerând păstrarea mitropoliei nedivizată. Așadar, lupta se dă acum pe chestiunea dezmembrării Mitropoliei Bucovinei. Cu alte cuvinte, rutenii doreau ștergerea caracterului național românesc al Bisericii Ortodoxe din Bucovina, crearea unei episcopii rutene susținută, desigur, din Fondul bisericesc¹⁷.

În această stare de tensiune, pe 7 ianuarie 1912, Miron Călinescu moare, astfel că Mitropolitul Vladimir Repta a pierdut un sprijin important. Luptele au început și mai aprig, iar pentru a preîntâmpina orice pericol românii s-au întrunit, pe 12 martie 1912, într-o mare adunare și au înaintat împăratului de la Viena un memoriu, purtând peste 45.000 de semnături. În acest memoriu se cerea să se păstreze caracterul românesc al „strămoșeștii arhiepiscopii greco-orientale; iar pentru credincioșii greco-orientali de naționalitate ruteană să aibă grația prea înaltă de a întemeia o episcopie ruteană greco-orientală; și să dea, ca și până acum, unui român greco-oriental postul vacant de arhimandrit consistorial și vicar general”¹⁸.

Este evident că împăratul de la Viena nu avea de gând să dea curs acestei cereri. De aceea românii, la începutul anului 1913, au cerut să se întâlnească cu rutenii, pe 1 martie, și să-și comunice reciproc dorințele. Rutenii nu au admis aproape nimic din ce au cerut românii, în afară de cererea înființării episcopiei lor. Bucovina, din punct de vedere bisericesc, avea să fie împărțită într-o arhiepiscopie română și o episcopie ruteană; arhiepiscopul român era totodată Mitropolit al Bucovinei și Dalmației. Episcopul rutean avea să fie supus mitropolitului numai formal, iar în ceea ce privește arondarea terenului eparhial, rutenii au cerut Mănăstirea Sucevița, ctitorie a Movileștilor, considerați filopoloni¹⁹.

al Facultății de Teologie din Cernăuți. Cf. *Arhimandritul de scaun dr. Miron Călinescu*, în „Candela”, nr. 2, 1912, pp. 108-111; Emil Satco, *op. cit.*, p. 162.

¹⁷ În 1907, rutenii visau chiar la o Mitropolie ruteană, cu un episcop român sufragane. A se vedea: Ion Nistor, *Istoria Bisericii...*, p. 178.

¹⁸ *Ibidem*. Memoriul este publicat în întregime în Anexa XV, pp. 272-288.

¹⁹ *Ibidem*, p. 181; C. Hurmuzachi, *Chestia delimitării diecezelor naționale gr.-or. din Bucovina*, Societatea tipografică bucovineană, Cernăuți, 1913.

Mitropolitul Vladimir și-a dat toată silința să salveze caracterul românesc al Bisericii, dorind să reînvie pacea în Biserică, „să fie o turmă și un păstor”. Guvernul austro-ungar cerea însă neconținut Mitropolitului Vladimir să propună un nou vicar. Evitarea numirii unui nou vicar este explicată de faptul că Mitropolitul Vladimir nu avea încă un candidat cu care să aibă o unitate de vederi în problemele bisericesti. În toată această perioadă, mitropolitul s-a folosit de sfaturile consilierului său Vasile Găină, cel care a publicat în acea vreme o lucrare în limba germană îndreptată împotriva celor ce doreau să distrugă moștenirea bisericească²⁰.

Mitropolitul Vladimir aștepta convocarea unui Congres bisericesc, dar în zadar, pentru că existau vederi duplicitare și în cadrul clerului bucovinean. Cu toate acestea, Mitropolitul Vladimir se hotărî și propuse pentru postul de vicar general pe profesorul Eusebie Popovici²¹, cunoscut și respectat în toată țara. În septembrie 1913, Ministerul Cultelor numi pe Arhimandritul rutean Artemon Manastyrski vicar general, iar pe profesorul Eusebie Popovici *vicar ad personam*. Așadar, rutenii cu puterea, românii cu cinstea.

O adunare de protest s-a ținut în toamna anului 1913, dar fără efect. Se temeau ca nu cumva numirea să însemne „intenția de a primejdi caracterul românesc al strămoșeștii arhiepiscopii (...) și că guvernul (...) să nu creeze prejudicii pentru viitoarea ocupare a scaunului arhiepiscopal”²².

Mitropolitul Vladimir, ca vechi om de catedră, nu s-a mărginit doar la controlul învățământului religios prin inspectorii diecezanii; a insistat ca acest învățământ să fie predat în școli de preoți, cerând astfel acestora să-și însușească o temeinică cultură pedagogică. A insistat ca să crească salariile preoților, acestea ajungând la 2800 de coroane pe an, preoții având dreptul la cinci gradații, din cinci în cinci ani, de câte 300 de coroane; dreptul la casă parohială și la 24 de fâlci

²⁰ Vasile Găină, *Die gr.-or. Kirchenfrage in der Bukowina und die Jungruthenen von einem rumanischen Priester*, Czernowitz, 1906.

²¹ Eusebie Popovici, preot și profesor de Teologie, a urmat specializări la Viena, de șase ori a fost decan al Facultății de Teologie și de două ori rector al Universității. A vedea, pe larg: Petru Rezuș, *Marele teolog ortodox Eusebiu Popovici*, în „Altarul Banatului”, nr. 3, 1946, pp. 248-251; Milan Șesan, *Eusebiu Popovici*, în „Mitropolia Ardealului”, nr. 2, 1967, pp. 883-885; Ioan Zugrav, *Prof. Eusebiu Popovici*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, nr. 7, 1959, pp. 480-486.

²² Romulus Căndea, *op. cit.*, p. 449.

de pământ. Prin purtarea de grijă a Mitropolitului Vladimir au fost construite peste 140 de case parohiale, mari, spațioase, păstrând toate aceleași arhitectură, multe dintre ele păstrându-se și astăzi.

Mitropolitul s-a ocupat și a urmărit personal lucrările de restaurare de la Mănăstirea Putna – care în 1904 serba 400 de ani de la trecerea la cele veșnice a ctitorului ei, Marele Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt – și de la Biserica Mirăuți, din Suceava²³.

Din activitatea sa filantropică-socială amintim faptul că s-a ocupat de întemeierea unui orfelinat, atribuind, atât pentru copiii sărmani români, cât și pentru cei ruteni, câte 10.000 de coroane anual. Milostenia nu se întinde numai asupra săracilor, ci și asupra celor bolnavi. Și către aceștia și-a îndreptat mitropolitul gândul, încât, din mijloace proprii, a cumpărat o casă în valoare de 260.000 coroane. Tot în timpul păstoririi sale a fost înființată o școală ortodoxă de fete, susținută din Fondul bisericesc, transformată în 1911 într-un fel de *Mädchenlyzeum*²⁴, cu șase clase germane, deși germanismul avea foarte puțin a face cu ortodoxismul.

În anii Primului Război Mondial, vremurile de restriște i-au învăluit suferințele Mitropolitului Vladimir Repta. Purtat de împrejurări, ajunge în acești ani de la Cernăuți la Vatra Dornei, la Cluj, la Praga, la Viena.

În august 1918, Arhimandritul Ipolit Vorobchievici²⁵ a fost numit arhimandrit consistorial la Cernăuți, încredințându-i-se conducerea Mitropoliei Bucovinei până la reîntoarcerea Mitropolitului Vladimir Repta din refugiu. Prin Decretul regal din 20 mai 1919 este recunoscut ca arhimandrit consistorial și vicar general al eparhiei,

²³ Vasile M. Demciuc, *Biserica Mirăuți*, în *Un Palladium al Moldovei – Sf. Ioan cel Nou de la Suceava*, Bacău, 2004, pp. 69-91.

²⁴ Școală echivalată cu liceul.

²⁵ Născut pe 24 mai 1849 în Drăgoiești, Ipolit Vorobchievici era fiul preotului Constantin Vorobchievici și al Mariei, născută Hurjui. Patru dintre frații săi vor primi Sfânta Taină a preoției, iar altul intră în cinul monahal al Dragomirnei, sfârșindu-și zilele la Muntele Athos. Absolvă liceul la Suceava și apoi studiile teologice la Cernăuți. Între 1874 și 1878 urmează cursurile Facultății de Filosofie din Viena. Se întoarce în țară și, căsătorindu-se, a fost numit, după hirotonie, în 1878, catehet și cooperador la Rădăuți. În 1894, mulțumindu-se de colaborarea cu preoții rădăuțeni, se transferă la Dorna Candreni, ca paroh, fiind distins cu brâu roșu. În 1905 intră în cinul monahal la Mănăstirea Sucevița, ajunge egumen la Mănăstirea Dragomirna, iar din 1910 arhimandrit stavrofor al acestei mănăstiri. A vedea: Dumitru Valenciu, *op. cit.*, pp. 71-72.

iar prin Decretul regal nr. 3257, din 14 septembrie 1919, este hirotonit Episcop de Rădăuți. Apoi, Sfântul Sinod a aprobat ca Episcopul Ipolit să preia conducerea Mitropoliei în timpul bolii Mitropolitului Vladimir, activitate continuată până pe 21 noiembrie 1924, când a avut loc instalarea noului mitropolit dr. Nectarie Cotlarciuc.

Pe 14 martie 1920, Episcopul Ipolit Vorobchievici obține titlul de Doctor în Teologie al Facultății de Teologie din Cernăuți. El a lucrat și cu mitropoliții Nectarie și Visarion, iar pe 5 august 1939 a trecut la cele veșnice²⁶.

După ce armatele țariste au intrat în Cernăuți, i-au impus Mitropolitului Vladimir să publice o circulară către cler prin care să-l oblige pe acesta să se roage pentru țară, pentru biruința oștirii rusești, mai mult chiar, pentru unirea Bucovinei cu Rusia!? Această circulară a fost folosită de guvernul austriac, în 1918, ca armă împotriva Mitropolitului Vladimir. Aceasta a fost numai un pretext pentru a înlătura conducerea românească a Bisericii, cum rezultă chiar din cuvintele ministrului președinte Seidler. Pe Mitropolitul Vladimir l-au amenințat din primăvara până în toamna anului 1918²⁷.

Dintr-o scrisoare a profesorului Eusebie Popovici²⁸, publicată în *Die Zeit*, pe 20 septembrie 1918, aflăm încercările ministrului Cultelor Madeyski de a-l determina pe Mitropolitul Vladimir să se retragă din scaunul mitropolitan. Mitropolitul Vladimir știa că este pe „lista neagră” a rușilor și, când respinse textul circularii trimis de guvernatorul rus, și-a împachetat lucrurile necesare, așteptând să fie deportat în Siberia, încredințându-i lui E. Neșciuc, secretarul său, propriul testament. În cele din urmă a fost silit și a consimțit să publice circulara, cu următoarea introducere: „Excelența Sa Domnul Guvernator, imperial rusesc în Cernăuți, a trimis subsemnatului mitropolit următoarea ordinațiune, datat 16 Septembrie 1914, nr. 96, spre publicare preoților din

²⁶ A publicat *Istoria Sfintei Mănăstiri Dragomirna*, Suceava, 1908; *Normele monahice pentru Dieceza Bucovinei*, Cernăuți, 1911; *Starea mănăstirilor din Arhidieceza Ortodoxă a Bucovinei și Legislațiunea monastică de la 1784-1912*, Suceava, 1913.

²⁷ În arhiva mitropolitului se afla și o adresă, datată pe 8 aprilie 1918, prin care acesta îi aduce la cunoștință că ministrul i-a răstălmăcit cuvintele pe care le rostise în ultima audiență.

²⁸ Scrisoarea redactată în limba germană *Aus der Leidenszeit von Czernowitz* a fost publicată în iarna anului 1918 în „Telegraful Român” în traducerea făcută de Romulus Cândea.

parohii”²⁹. Mitropolitul a fost nevoit să convoace Consistoriul, pe 19 septembrie, care hotărî tipărirea circularei în forma dorită de guvernator, pentru a scuti creștinii de răzbunări³⁰. Iată textul românesc al acestei circulare:

„Circular. După învoiala cu domnia sa, Guvernator rusesc în Cernăuți, am făcut eu, Mitropolit al Bucovinei și Dalmației, prin Consistoriul, următoarea orânduire către preoțimea parohială și Vă trimit pre dânsa spre strictă urmare: Preotului Parohiei (N) Vă recomand ca pe timpul plinirii serviciilor dumnezești să ridicați rugăciuni pentru sănătatea și îndelungata viață a dreptmăritorului Singur Stăpânitorului Marelui Domn împăratului Nicolae Alexandrovici a toată Rusia, a Maicei sale, Dreptmăritoarei împărătese Maria Feodorovna, a Soției sale împărătesei Alexandra Feodorovna, a dreptmăritorului Țarevici și Mare Duce Alexie Nicolaeivici și pentru biruința oștirii dreptmăritoare și de Christos iubitoare a toată Rusia, iar în cuvântări să se invite poporul ca pre miliția rusească și pre oamenii ruși să-i primească ca pe frați sosiți să-i elibereze de sub asupra și apăsarea din partea altor confesiuni cu observarea, ca ei sub stăpânirea țarului rusesc să se împreune într-însa cu Marea Rusie”³¹.

Hotărârea Mitropolitului Vladimir de a nu pleca din scaunul mitropolitan câtă vreme mai putea împlini această responsabilitate a zădărnicit planul guvernului. Când ministrul de Culte Seidler îi arată mitropolitului că au mai fost cazuri de retragere a episcopilor ortodocși, Mitropolitul Vladimir îl lămuri: „Dispozițiile, canoanele în această privință ale Bisericii noastre prevăd că episcopul este oprit să-și părăsească turma; o excepție este numai îmbolnăvirea gravă a episcopului (...), care îl pune în imposibilitate de a-și îndeplini datoriile”³².

Pe 24 august 1918, Mitropolitul Vladimir a fost demis de împărat. „Wiener Zeitung”, care publică acest decret, are în partea neoficială și un comentariu, al așa-zisei abdicări silite: a trebuit *entsprechende*

²⁹ Circulara a fost tipărită în limba română și rusă în „Foaia Ordinăciunilor”, nr. 12, 1914, cu data 19 septembrie (2 octombrie). Înainte de a fi distribuită foaia oficială, guvernatorul reveni asupra textului, îl chemă pe vicarul Manastyrski la sine și-i dădu textul așa cum dorea să fie tipărit, cu obligația de a-l preda mitropolitului, care-l va iscăli, altfel acesta din urmă va fi pedepsit cu „cea mai severă pedeapsă”.

³⁰ Circulara a apărut în nr. 12 al „Foi Ordinăciunilor”, cu data de 19 septembrie, întâi textul rusesc și apoi cel românesc.

³¹ *Ibidem*.

³² Romulus Cândea, *op. cit.*, p. 457.

Süßne, dar demiterea s-a făcut *in buldvolister Weise*. Guvernul numi doi vicari noi, pe un român și pe un rutean, atitudinea de perpetuu refuz din partea mitropolitului se vede că-l pusese pe gânduri, de aceea nu îndrăzni să treacă peste români.

Evenimentele în contextul de final al Primului Război Mondial (1914-1918) se precipită, așa încât, în câteva săptămâni, din Imperiul Austro-Ungar nu mai rămăsese decât o ruină. Astfel, pe 24 noiembrie 1918, președintele „guvernului țării Bucovina”, Iancu Flondor, îl invită pe Mitropolitul Vladimir să reia conducerea eparhiei, iar pe 20 mai 1919, la intervenția ministrului delegat Ion Nistor, a fost întărit prin decret regal, dat de regele Ferdinand (1914-1927), în scaunul de Arhiepiscop și Mitropolit al Bucovinei, cu reședința în Cernăuți. Pretutindeni, mitropolitului i s-a dat cea mai mare considerație și venerație sinceră a credincioșilor și aceasta este cea mai bună dovadă că omul nu uită faptele bune și nu uită suferințele îndurate, cu resemnare creștinească, de marele mitropolit.

În 1924, bătrânul mitropolit trecu cărja din brațul slăbit de o boală îndelungată și multă nedreptate în mâinile Mitropolitului Nectarie Cotlarciuc, care a păstorit între anii 1924 și 1935. Guvernul român, luând la cunoștință această dorință, îi exprimă venerabilului ierarh „via recunoștință pentru serviciile eminente aduse Bisericii în decursul îndelungatei și rodnicei arhipăstoriri și pentru partea ce a luat la unele din cele mai mari și mai însemnate acte din viața națională a neamului”³³.

Mulți au recunoscut cu sinceritate că Mitropolitul Vladimir Repta nu a făcut din cărja vlădicească o sabie înfricoșată împotriva tuturor aceluia ce încercau să zguduie temelia Bisericii noastre strămoșești, dar a știut totuși să facă din ea un toiagul înflorit al unei păstoriri drepte, blânde și iertătoare.

Mitropolitul Vladimir Repta a trecut la cele veșnice pe 24 aprilie 1926, în Cernăuți, fiind înmormântat în capela arhierilor Bucovinei din cimitirul Horecea³⁴.

³³ *Ibidem*, pp. 479-480.

³⁴ Din opera sa scrisă amintim: *Datinile, ceremoniile și deprinderile religioase în însemnătatea lor pentru dezvoltarea culturii*, în „Candela”, 1883, pp. 574-588; *Religiöse Sitten, Gebräuche und Gewohnheiten in ihrer Bedeutung für die Kultur*, Czernowitz, 1888; *Psychologie und religiöses Leben*, Czernowitz, 1888; *Așezământuri călugărești*, Cernăuți, 1895.